

Smernice za potrjevanje učnih gradiv

25. 3. 2026

Smernice za potrjevanje učnih gradiv (marec 2026)

Osnutek dokumenta je Zavod RS za šolstvo pripravil na podlagi Ocene potreb po različnih učnih gradivih v osnovni šoli in gimnaziji (2025) in ga zaključil po reviziji, ki jo je opravila *Ekspertna skupina za preučitev Smernic za potrjevanje učnih gradiv* v sestavi:

prof. dr. Janez Vogrinc, Pedagoška fakulteta UL – vodja

Roman Brunšek, Osnovna šola Škofljica

Vincenc Filipčič, Zavod RS za šolstvo

Jasmina Gruber, Osnovna šola Prežihovega Voranca Maribor

prof. dr. Tomaž Grušovnik, Pedagoška fakulteta UP

dr. Ada Holcar, Zavod RS za šolstvo

Tatjana Kerin, Osnovna šola Leskovec pri Krškem

Urška Kovač Grad, Osnovna šola Dragomelj

Božena Krivec, Osnovna šola Prežihovega Voranca Maribor

dr. Klemen Lah, Filozofska fakulteta UL

mag. Barbara Lesničar, Zavod RS za šolstvo

prof. dr. Marko Marhl, Pedagoška fakulteta UM

Dušan Nemec, OŠ Bogojina / Sindikat SVIZ

prof. dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta UL

Barbara Prekoršek, Osnovna šola Angela Besednjaka

prof. dr. Gregor Torkar, Pedagoška fakulteta UL

Za Zavod RS za šolstvo:

Jasna Rojc

Učna gradiva, namenjena podpori učenju učencev in dijakov (v nadaljevanju: učenci), ki se uporabljajo pri pouku in samostojnemu učenju, so najpogosteje učbeniki, delovni učbeniki in delovni zvezki. Čeprav so torej gradiva namenjena učencem, je ključnega pomena njihova usklajenost s kurikularnimi dokumenti, ki usmerjajo delo učitelja – učnimi načrti¹. Tudi na ta način se krepi usklajenost med učiteljevim poučevanjem in učenčevim učenjem.

V okviru kurikularne prenove² so predmetne kurikularne komisije³ v skladu z *Izhodišči za prenovu učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (2022) k vsakemu učnemu načrtu oblikovale obširna didaktična priporočila. Ob snovanju kurikularnih dokumentov so se kurikularne komisije torej posvečale tudi poučevalnim praksam, v tem kontekstu pa tudi uporabi različnih učnih gradiv. Usmeritve v povezavi s prenovljenimi učnimi načrti oz. pripadajočimi didaktičnimi priporočili omogočajo premik k večji fleksibilnosti in podpori različnim učnim stilom ter spodbujanju aktivnega učenja, čemur bi morala slediti tudi učna gradiva.

V skladu z usmeritvami Ministrstva za vzgojo in izobraževanje in na podlagi podatkov, ki so jih v mesecu maju 2025 posredovale predmetne kurikularne komisije za učne načrte v osnovni šoli in gimnaziji, je Zavod RS za šolstvo septembra 2025 pripravil Oceno potreb po različnih učnih gradivih v osnovni šoli in gimnaziji.

Glede na oceno kurikularnih komisij so v osnovni šoli učbeniki najpogosteje priporočeno učno gradivo, zlasti od 4. razreda dalje. Vloga delovnih učbenikov in delovnih zvezkov je bolj prepoznana v nižjih razredih in pri pouku jezikov. Drugo gradivo (atlasi, pesmarice, zbirke nalog, eksperimentalni materiali, opazovalni listi ...) pomembno dopolnjuje klasična gradiva predvsem pri naravoslovnih in umetnostnih predmetih ter pri različnih predmetih v primeru izvedbe pouka na prostem.

V gimnaziji ostajajo učbeniki ključno učno gradivo pri večini predmetov. Uporaba delovnih učbenikov in delovnih zvezkov se priporoča redkeje. Drugo gradivo, kot so zbirke nalog, atlasi in eksperimentalne vaje, pomembno prispeva k sodobnemu in aktivnemu učnemu procesu.

Decembra 2025 sprejeti Zakon o potrjevanju učnih gradiv⁴ natančno določa vrste najpogostejših učnih gradiv in standarde njihove kakovosti, postavlja pa tudi okvir za njihovo potrjevanje na

¹ V poklicnih in strokovnih srednješolskih izobraževalnih programih se namesto učnih načrtov uporabljajo katalogi znanj.

² Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov: kurikulum za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj (2022-2025).

³ Predmetne kurikularne komisije so bile sestavljene tripartitno: v njih so sodelovali strokovnjaki iz visokega šolstva ali znanosti, učitelji in pedagoški svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

⁴ ZPUG; Uradni list RS, št. 112/25

pristojnem strokovnem svetu. V skladu z 2. odstavkom 3. člena Zakona je Zavod RS za šolstvo na podlagi:

- ocene potreb po različnih učnih gradivih v podporo učenju pri posameznem predmetu v osnovni šoli in gimnaziji,
- mnenja predmetnih svetovalcev Zavoda RS za šolstvo,
- usmeritev ministra za vzgojo in izobraževanje in
- mnenja Ekspertne skupine za preučitev Smernic za potrjevanje učnih gradiv

izdelal Smernice za potrjevanje učnih gradiv za obvezne predmete v izobraževalnih programih osnovne šole:

- osnovna šola;
- osnovna šola s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre;
- osnovna šola z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre;
- dvojezična osnovna šola na narodno mešanem območju Prekmurja.

Smernice obsegajo priporočila za vrste učnega gradiva, na katere se nanaša Zakon o potrjevanju učnih gradiv (učbenik, delovni učbenik in delovni zvezek), in za berilo. Vključena gradiva se hkrati nanašajo na različne oblike teh gradiv, kot sta npr. digitalna oblika ter obogatena oblika – tiskano učno gradivo, ki vključuje digitalno posredovane vsebine. Katere gradivo se priporoča za posamezen predmet v posameznem razredu osnovne šole je predstavljeno v tabeli. Ta gradiva potrjuje pristojni strokovni svet.

Za obvezne predmete v ostalih programih osnovne šole, izbirne predmete v osnovni šoli in predmete v srednješolskih izobraževalnih programih velja, da se potrjujejo vsi učbeniki, delovni učbeniki, delovni zvezki in berila, ki se predložijo v postopek potrjevanja pristojnemu strokovnemu svetu.

V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (prvi, drugi in tretji razred) je osrednji cilj jezikovnega pouka opismenjevanje, ki vključuje razvijanje grafomotoričnih spretnosti, sposobnosti glasovnega zavedanja, poznavanja črk, avtomatizacijo tehnike branja in pisanja ter razumevanje prebranega. Didaktika začetnega opismenjevanja poudarja postopnost in sistematičnost z veliko urjenja, zato je smiselno uporabljati eno temeljno učno gradivo za učence (delovni učbenik), in sicer takšno, ki zagotavlja strukturo in sistematičnost, hkrati pa učencem z veliko lastnega zapisovanja omogoča tudi razvijanje grafomotoričnih in pisnih spretnosti.

Med učenci v tem obdobju obstajajo velike razlike v bralno-jezikovnih zmožnostih, zato sta za kakovosten pouk potrebna diferenciacija in formativno spremljanje napredka posameznih

učencev pri branju in pisanju. Cilji so v učnem načrtu postavljeni za celo 1. vzgojno-izobraževalno obdobje, kar učitelju omogoča, da skladno s svojo avtonomno presojo zahtevnost nalog, tempo, metode in oblike dela prožno prilagaja potrebam oddelka in posameznika z nekaj dodatnega gradiva, ki omogoča diferenciacijo in aktivno učenje. To dvoje pa ni vedno uresničljivo z vnaprej standardiziranimi nalogami.

Pri naravoslovnih predmetih je v ospredje postavljena dejavna vloga učencev pri pridobivanju temeljnih znanj, spretnosti, veščin in ustreznega odnosa do naravoslovja (naravoslovna pismenost). Pouk temelji na izkustvenem učenju in učenju z raziskovanjem, ki vključuje eksperimentalno delo učencev, praktično delo in pouk na prostem. Pri tem učenci razvijajo eksperimentalno-raziskovalne spretnosti in veščine in se urijo v opisovanju pojavov, procesov in zakonitosti. Učna gradiva, predvsem delovni učbenik in delovni zvezek, naj podpirajo zgoraj zapisano in naj bodo strukturirana in strokovno korektno poenostavljena glede na razvojno stopnjo učencev.

Učna gradiva so umeščena v okvir učnih načrtov oziroma katalogov znanj, zato so organizirana po časovnih obdobjih predmetov (lahko so pripravljena tudi v več snopičih). To še posebej velja za predmete z manjšim številom ur.

Pri predmetih, pri katerih so med dovoljena učna gradiva uvrščeni učbeniki, delovni zvezki in delovni učbeniki, izbira delovnega učbenika nadomesti učbenik ter kombinacijo učbenika in delovnega zvezka.

Smernice za potrjevanje učnih gradiv

	Učbenik (U)	Delovni zvezek (DZ)	Delovni učbenik (DU)	Berilo
Biologija	8., 9. razred	8., 9. razred	8., 9. razred	
Domovinska in državljanska kultura in etika	7., 8. razred (skupaj 1 komplet)			
Družba	4., 5. razred (skupaj 1 komplet)			
Fizika	8., 9. razred	8., 9. razred	8., 9. razred	
Geografija	6., 7., 8., 9. razred	6., 7., 8., 9. razred		
Glasbena umetnost	7., 8., 9. razred (skupaj 1 komplet)			
Gospodinjstvo	5., 6. razred (skupaj 1 komplet)			
Italijanščina kot materinščina (OŠ IS)	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
Italijanščina kot drugi jezik (OŠ SI)	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	
Kemija	8., 9. razred	8., 9. razred	8., 9. razred	
Likovna umetnost	7., 8., 9. razred (skupaj 1 komplet)			
Madžarščina kot materinščina (OŠ DV)	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
Madžarščina kot drugi jezik (OŠ DV)			1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	
Matematika	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred		1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	
Naravoslovje	6., 7. razred	6., 7. razred	6., 7. razred	
Naravoslovje in tehnika	4., 5. razred (skupaj 1 komplet)		4., 5. razred (skupaj 1 komplet)	
Spoznavanje okolja			2., 3. razred (skupaj 1 komplet)	
Slovenščina	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred		1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
Slovenščina kot drugi jezik (OŠ IS)	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred		1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
Slovenščina kot drugi jezik (OŠ DV)	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred		1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. razred
Šport				
Tehnika in tehnologija	6., 7., 8. r. (skupaj 1 komplet)		6., 7., 8. razred (skupaj 1 komplet)	
Tuji jezik – angleščina	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	
Tuji jezik – nemščina	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	4., 5., 6., 7., 8., 9. razred	
Zgodovina	6., 7., 8., 9. razred	6., 7., 8., 9. razred		